

Roll No. ....

Total Pages : 8

13618/NH**A/2111****GENERAL PSYCHOLOGY**

Paper–A

Semester–I

Time Allowed : 3 Hours] [Maximum Marks : 50

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 8 marks each and the entire Section C consisting of 9 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

1. Define the Psychology. Discuss the behaviouristic approach to Psychology. 8

13618/NH/184/W/3,010

[P. T. O.

Or

2. An experiment is a systematic Observation under controlled conditions. Discuss and support your answer with suitable example. 8
3. Define Learning. Discuss various determinants of Learning. 8

Or

4. Discuss Trial and Error theory of Learning. 8

SECTION—B

5. Define the Personality. Discuss various determinants of Personality. 8

Or

6. Describe Cattell's theory of Personality. 8
7. Calculate Mean and Median from the following Data : 8

13618/NH/184/W/3,010 2

Or

8. Calculate Standard deviation from the following

Data : 8

C.I.	Frequency
60-64	2
55-59	3
50-54	6
45-49	12
40-44	34
35-39	16
30-34	11
25-29	5
20-24	1

- (ii) Case Study method.
- (iii) Nature of Learning.
- (iv) Personality Traits.
- (v) Mode.
- (vi) Histogram.
- (vii) Ego and Superego.
- (viii) Gestalt on Learning.
- (ix) Scope of Psychology.

SECTION—C

9. Write 25-30 words on the following : 9×2=18

- (i) Nature of Psychology.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 8 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 9 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਜਾਂ

2. “ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਇੱਕ ਨਿਰੀਖਣ (Observation) ਹੈ।” ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 8

3. ‘ਸਿਖਣਾ’ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਜਾਂ

4. ਯਤਨ ਅਤੇ ਭੁੱਲ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਭਾਗ—B

5. ਵਿਅਕਤੀਤੱਵ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਵਿਅਕਤੀਤੱਵ ਦਾ ਨਿਰਪਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਜਾਂ

6. Cattell ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਤੱਵ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 8

7. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਮੱਧਮਾਨ (ਮੀਨ) ਅਤੇ ਮਧਿਕ (ਮੀਡੀਅਨ) ਪਤਾ ਕਰੋ: 8

ਜਾਂ

8. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮਾਨਕ ਵਿਚਲਣ (ਸਟੈਂਡਰਡ ਡੈਵੀਏਸ਼ਨ) ਪਤਾ ਕਰੋ: 8

ਵਰਗ-ਅੰਤਰਾਲ   Frequency

60-64   2

55-59   3

ਵਰਗ-ਅੰਤਰਾਲ	Frequency
50-54	6
45-49	12
40-44	34
35-39	16
30-34	11
25-29	5
20-24	1

- (iv) ਵਿਅਕਤਿਤੱਵ ਲੱਛਣ (ਪਰਸਨੈਲੈਟੀ ਟਰੇਟ)।
- (v) ਬਹੁਲਕ (ਮੋਡ)।
- (vi) ਹਿਸਟੋਗ੍ਰਾਮ (ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਬਹੁਭੂਜ)।
- (vii) ਹਉਮਾਂ ਅਤੇ ਪਰਮ ਹਉਮਾਂ (ਇਗੋ ਅਤੇ ਸੁਪਰਇਗੋ)।
- (viii) ਸਮੁੱਚਤਾ (ਗੈਸਟਾਲਟ) ਦਾ ਸਿੱਖਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ।
- (ix) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਖੇਤਰ (ਸਕੋਪ)।

ਭਾਗ—C

9. ਨਿਮਨ ਤੇ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

$$9 \times 2 = 18$$

- (i) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਸਰੂਪ।
- (ii) ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀ।
- (iii) 'ਸਿਖੱਣਾ' ਦਾ ਸਰੂਪ।